

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

Marec je tudi letos bil že prijetno pomladanski, tako da so bili kurenti skorajda brez dela, počivali pa so že zaradi ponovnih protikoronskih ukrepov. Ni bilo druženja, prireditev, zaprti smo bili vsak v svoj mehurček, se tedensko testirali, vedno več pa jih je začelo prebolevati novodobno bolezen – Covid-19. Množična nakupovanja v nakupovalnih središčih je zamenjalo intimno druženje in spletno sprehajanje po domači in svetovni ponudbi. V šoli so maske postale del šolskega vsakdana, v učilnice se je zajedel vonj po razkužilih, kljub temu pa smo vse obveznosti (in tudi nekaj tekmovanj) izpeljali brez težav, saj smo vsi skupaj stopili skupaj in z veliko volje, doslednosti in truda pokazali in dokazali, da se da dokaj normalno preživeti tudi krizne trenutke. Kljub vsemu pa želimo, da se ponovno vrnemo v stare tirnice in zaživimo, obkroženi s soljudmi.

KULTURA

PREBUDIMO SE V POMLAD – S POEZIJO

21. marec so za dan poezije razglasili na pobudo Unesca leta 1999 z namenom promoviranja branja, pisanja, objavljanja in učenja poezije.

"Na prvi pomladni dan odmevajo pesmi po vsem svetu, da nas opomnijo na pesniško lepoto in popeljejo v svoj univerzalni svet," je v poslanici ob svetovnem dnevu poezije zapisal Dušan Merc, predsednik Društva slovenskih pisateljev (DSP). "Vse je poezija. Kako se veter oglašča v vejah in v dimniku, kakor se govornica neznanih jezikov raznaša po svetu, jok otrok, tožbe žalostinke nad svetom, pogled skozi okno in v nebo, v dušo. Pogled nazaj in naprej, vse je poezija in vse je antipoezija ... Univerzalna je pač. Ljudje smo si namreč kar zelo približno enaki," še piše.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

Generalna direktorica Unesca Audrey Azoulay je zapisala, da poezija predstavlja to, kar smo kot ljudje, ki danes skupaj bivamo, in hkrati skrbi za predajo zapuščine prednikov zanamcem.

Ta dan je bil tudi letos izveden nekoliko drugače, a še vedno z roko v roki s stihi in verzi. Mariborčani so se tako lahko na ta dan po Slomškovem trgu sprehajali ob poslušanju poezije ali se ji v miru predali na spletnih straneh oziroma radijskih valovih.

Poezija se je brala tudi v Račah. Člani literarnega kluba so prebirali pesmi Janka Glazerja, Toneta Pavčka, Neže Maurer, Janka Messnerja in drugih. (Vir: https://www.rtvlo.si/kultura/knjige/ob-svetovnem-dnevu-poezije-knjiga-mora-bit-sekira-za-zamrzjeno-morje-v-nas/573774?fbclid=IwARogYhfmAbiarLSvgO-jlnNPK7VX-425pNm6WuW_PwFyxqms1oLQNaowdY)

Najboljši od časov so časi svobodni,
najlepši pa čas, ki porabiš ga zase.
Lahko ga po svoje deliš in sestaviš,
lahko le skomigneš pa rečeš »ne-da-se«.
Zato si želimo več prostega časa,
Več časa za sanje, za ždenje, cartanje,
za urice polne prijetne bližine
in tihe trenutke za samost in branje.

(F. Lainšček: Prosti čas)

Silni so oni, ki ne poznajo lastne koristi
in so jim srca odprta kot smehljajoči travniki.
Silni so oni, ki se ne uklonijo, ki se ne zlomijo.
In ti premagajo svet in ne umrejo.

(S. Kosovel: Iz pesmi silnih)

SVETOVNI DAN PRIPOVEDNIŠTVA

Svetovni dan pripovedništva je mednarodno praznovanje ustnega pripovedovanja zgodb, ki ga vsakoletno praznujemo 20. marca oz. na marčevski ekvinokcij. Na ta dan ljudje pripovedujejo in poslušajo pripovedke v najrazličnejših jezikih na mnogih različnih lokacijah, tako podnevi kot ponoči. Udeleženci lahko pripovedujejo zgodbe znanih avtorjev, prav tako pa so vabljeni, da delijo zgodbe iz lastnega življenja z namenom, da bi se drug od drugega učili in med drugim tudi ustvarili mednarodne povezave. Mednarodni dan pripovedništva povsod po svetu praznujemo že od leta 2004, torej ga letos obeležujemo že sedemnajstič.

Pomembnost dogodka je treba pripisati dejstvu, da gre za popolnoma prvo obliko praznovanja pripovedništva kot takega, da pomaga ustvarjati stike med različnimi pripovedniki iz raznih koncev sveta ter tako prispeva k ohranjanju dejavnosti same, obenem pa o pripovedništvu in z njim povezanimi dogodki obvešča javnost in medije.

Svetovni dan pripovedništva izvira s Švedske, tradicija se je prenesla tudi drugam, ko so leta 1997 v avstralskem Perthu pripravili petdnevni Praznik zgodbe in ob tem razglasili tudi dan pripovedništva, v latinskih državah pa so dan že praznovali kot nacionalni praznik pripovedovalcev.

Podatki iz raziskav Knjiga in bralci kažejo na upad pogostosti pripovedovanja v Sloveniji. Leta 2014 je svojim otrokom bralo le nekaj več kot 30 odstotkov slovenskih družin, leta 2019 pa je to število padlo še nižje. Na drugi strani pa na Norveškem že skoraj 80 odstotkov družin drug drugemu redno bere in pripoveduje.

Damjan Obal in Maruša Novak že četrto leto živita in delata na Norveškem v bližini Osla. Njuna izkušnja s skandinavskimi bralnimi navadami potrjuje močno tradicijo: "Knjige so tukaj v vsaki hiši. V Sloveniji starši in šola otroku naročijo, kaj naj bere, tukaj pa berejo skupaj. V šolah ne poznajo bralnih značk, ampak so starši 'bralni' zgled in spodbuda otrokom."

Kakor v tudi marsikaterih drugih pogledih bi se Slovenci tudi glede pogostega pripovedovanja lahko zgledovali po Skandinavcih. Letošnji svetovni dan branja v času razsajanja koronavirusa je sijajna priložnost za prvo izvedbo tovrstnega družinskega druženja, če pa bomo to zabavno dejavnost izvajali večkrat, nam utegne priti v koristno in razvedrilno navado.

(Vir: <https://www.slovenec.org/2020/03/19/svetovni-dan-pripovednistva/>, <https://radioprvi.rtvsllo.si/2021/03/petek-brez-pravila-52/>)

TEKMOVANJA

TEKMOVANJE IZ ANGLEŠKEGA JEZIKA, 8. in 9.r.

Vse je enkrat prvič in natanko to se je zgodilo pri tujem jeziku. Tekmovalci so se preizkusili v spletni različici tekmovanja in šlo jim je kar dobro od rok. 2. marca so izpolnili testno verzijo, na dan žena, 8. marca, pa je šlo zares. Od 9-ih sodelujočih sta Jošt Gradišnik in Eneja Zavec Blažič prejela bronasto priznanje, slednja pa se je uvrstila tudi na državno raven, ki bo 19. aprila. Na kak način, se pustimo presenetiti, za Enejo pa že sedaj stiskamo pesti.

Devetošolci pa so znanje izkazovali še na klasičen način in 29. marca učitelju Blažu Preglauu predali izpolnjene pole, v kateri so se med drugim razpisali tudi o prednostih in slabostih učenja v šoli oz. pouka na daljavo. Bilo je zanimivo, poglobljati se v njihova razmišljanja, še zanimiveje pa bo brati aprilske rezultate in uvrstitve.

VESELA ŠOLA

10. 3. 2020 se je na šoli odvijalo šolsko tekmovanje iz vesele šole za učence 4. – 9. razreda (tekmovalo jih je 15). Prav vsi tekmovalci so pokazali veliko mero znanja, 8 jih je prejelo priznanja, 7 pa jih bo svoje znanje dokazovalo še na državni ravni, ki bo v aprilu (šestošolca Vitan Magdič in Žiga Polenčič, sedmošolca David Ferš in Jaša Šoba, osmošolka Eneja Zavec Blažič ter devetošolca Anej Grujič in Miha Gorše Pihler).

TEKMOVANJE IZ LOGIKE

V sredo, 24. 3. 2021, je potekalo državno tekmovanje iz znanja logike, na katerega so se po odličnem reševanju nalog na šolski ravni (ki je potekalo že jeseni) uvrstili naslednji učenci: Zala Klavž, 7.b, Eneja Zavec Blažič, 8.a, Minka Babič, 9.a in Miha Gorše Pihler, 9.a.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

Vsem tekmovalcem iskreno čestitamo, saj je že uvrstitev na državno tekmovanje iz logike občudovanja vredna. Najboljši letošnji dosežek pa ponovno pripada Mihi Goršetu Pihlerju, ki je osvojil srebrno priznanje. Ponosni smo na naše tekmovalce.

ŠOLSKO GEOGRAFSKO TEKMOVANJE

18. 3. 2021 se je v geografskem znanju pomerilo 11 učencev iz 8 in 9. razreda. Bronasto priznanje so osvojili: Maja Voglar Rodošek, Eneja Zavec Blažič in Katja Žgank, na državno tekmovanje pa sta se uvrstili: devetošolka Maja Voglar Rodošek in osmošolka Eneja Zavec Blažič. Iskrene čestitke.

SPREMLJEVALNE DEJAVNOSTI

PROJEKT KROKUS

Projekt Krokus je nastal na Irskem na pobudo združenja HETI (Holocaust Education Trust Ireland). Združenje mladim in šolarjem, starim 11 let in več, podarja čebulice rumenih krocusov (žafrana), da jih posadijo v spomin na 1,5 milijona judovskih otrok, ki so umrli v holokavstu, in v spomin na tisoče drugih otrok, ki so bili žrtve nacističnih grozodejstev. Rumeni cvetovi spominjajo na rumene Davidove zvezde, ki so jih bili Judje

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

prisiljeni nositi v času nacistične vladavine. (Vir: <http://www.sinagogamaribor.si/slo/dediscina/projekt-krokus/>)

Z učenci 6.a razreda smo se prijavi na projekt, se pogovarjali o holokavstu, nato pa posadili čebulice. Opazovanje cvetov nas bo dodatno spodbudilo k učenju strpnosti in spoštovanja.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

POPESTRIMO ŠOLO

Poševci smo bili marca pomladansko aktivni. Poigrali smo se z barvami (ste že slišali za vodo, ki hodi?), ustvarjali in izdelovali, se igrali namizne igre, našli smo čas tudi za telovadbo in poleg teles razmigavali še možgančke.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

POZDRAV IZ SARAJEVA

Skupščina BiH je 1. marec razglasila za dan neodvisnosti in bosansko-hercegovski državni praznik v spomin na dan, ko se je 29. februarja in 1. marca 1992 na referendumu 99,4 odstotka udeležencev opredelilo za neodvisno državo. Dva dni pozneje so razglasili samostojno državo Republiko BiH. Sledilo je mednarodno priznanje, članica Združenih narodov pa je Bosna in Hercegovina postala 22. maja 1992, in s tem po Sloveniji, Hrvaški in Makedoniji marca 1992 postala četrta republika nekdanje SFRJ, ki se je odločila za neodvisnost, korak, ki je bil zaradi njene izrazite mešane nacionalne sestave tudi daleč najbolj tvegan in je posledično imel najbolj krvave posledice.

OD MAKSA DO FAKSA

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je tudi letos finančno podprl projekta Moja hiša je tvoj dom in Od Maksa do faksa.

Društvo Pleteršnikova domačija Pišce v sodelovanju z domačo UNESCO-vo OŠ Maksa Pleteršnika Pišce ob finančni podpori Urada za Slovence po svetu letos drugič organizira bivanje slovenskih skupin oz. družin ter mladih Slovencev, ki živijo izven domovine, v Pleteršnikovi zidnici, ki je v osrednjem delu tudi kulturni spomenik. Želijo namreč, da bi bogato kulturno, jezikovno zapuščino Maksa Pleteršnika in našo naravno dediščino lahko doživelo čim več rojakov. Tako ohranjamo spomin na dragoceno slovarsko delo Maksa Pleteršnika, ki »dal narodu je svojemu zaklad, odkril bogastvo mu slovenskega jezika,« kot piše na njegovem nagrobniku v Pišecah. Poleg spoznavanja dežele in kulture prednikov lahko obiskovalci doživijo slovenski jezik v pristnem okolju in ob druženju z domačini. (Vir: <https://padlet.com/dompisece/gdkbvnw7dvpec6cd?fbclid=IwARoRyO3a451xW3Ws-gsD5Pu-4KE7lfjMym-ojjqRwzq-z4yzxFHd1Rk8X2k>)

Dobrodošla, dobrodošel v mojo zidnico, kjer sem napisal slovensko-nemški slovar. Želim ti veliko uspeha pri študiju.

“Rastem. Boljšam se. To je smisel življenja človekovega.” prof. Maks Pleteršnik

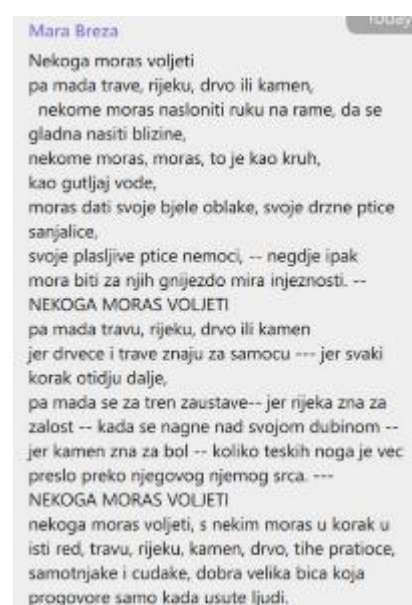
PAHOR V SARAJEVU: SLOVENIJA JE BIH DONIRALA 4.800 ODMERKOV CEPIVA

"Slovenija je bila in bo ostala zaveznica širitve EU na zahodni Balkan. To bo tudi ena izmed tem, ki jih bo imela Slovenija na mizi v času predsedovanja (Svetu EU). Širitev čutimo kot dolžnost in priložnost; to lahko Slovenija prispeva k Evropski uniji," je dejal slovenski predsednik Borut Pahor.

"Slovenija je pomembna partnerica na naši evropski poti. Hvaležen sem predsedniku Pahorju, da nam je v teh težkih časih izrazil podporo in se odločil, da bo Bosni in Hercegovini podaril 4.800 odmerkov cepiva AstraZeneca. Zelo cenimo prizadevanja predsednika in vlade Republike Slovenije, saj vemo, da se vse države spopadajo s težavami glede cepiv," je dodal Milorad Dodik, predsedujoči predsedstvu Bosne in Hercegovine.

MARIJA MILETIĆ, UČENKA DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE IN KULTURE V BREZI JE PESEM IVANA MINATTIJA, NEKOGA MORAŠ IMETI RAD, PREVEDLA V BOSANŠČINO

LITERARNI KOTIČEK

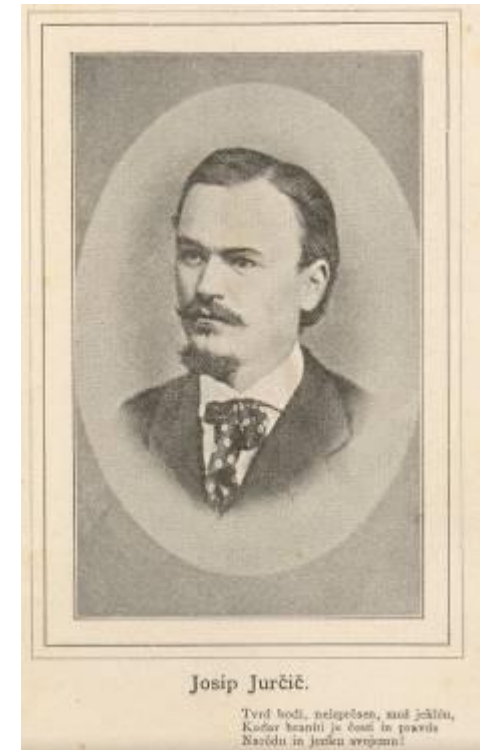
2021 – JURČIČEVO LETO

Josip Jurčič, slovenski pisatelj in časnikar, se je rodil 4. marca 1844 na Muljavi. Bil je eden izmed prvih slovenskih pripovednikov in realističnih pisateljev. V slovensko literaturo je uvedel nove pripovedne oblike: črtice (Jesenska noč med slovenskimi polharji, 1864), pripovedke (Spomin na deda, 1863), povesti (Domen, 1864) in romane. Jurčičev Deseti brat (1866) velja za prvi slovenski roman, dramsko delo Tugomer (1876) pa za prvo slovensko tragedijo.

V letu 2021 se spominjamo 140. obletnice smrti (3. 5. 1881) tega slovenskega pisatelja, pesnika in časnikarja ter nasploh ene od osrednjih kulturnih in političnih oseb druge polovice 19. stoletja. Prihodnje leto bo minilo 160 let, odkar je kot sedemnajstletnik napisal Pripovedko o beli kači, 140 let od izida romana Rokovnjači in tudi od izida prve številke Ljubljanskega zvona, ki ga je zasnoval skupaj s Tavčarjem, Levcem in Kersnikom.

Razglasitev Jurčičevega leta bo lahko spodbudila drzno in ustvarjalno zasnovo programskih politik, programov in projektov v letu 2021, od področja založništva, knjižničarstva, gledališč, muzejev, do raziskovalnega in izobraževalnega področja. Hkrati je to tudi odlična priložnost za medpodročno okrepljeno sodelovanje in vključitev tudi drugih resorjev, kot so denimo šolstvo, raziskovanje in turizem. Razglasitev Jurčičevega leta 2021 na ravni države bo pozitivno povezala ne samo literate, pisatelje, urednike in kulturne ustvarjalce, ampak vso Slovenijo.

Predlog za razglasitev spominskega leta je Ministrstvu za kulturo podala Občina Ivančna Gorica. (vir: <https://www.gov.si/novice/2020-07-03-razglasitev-leta-2021-za-letos-josipa-jurcica/>)

ŽIVA KNJIGA DNEVNIK ANE FRANK

Pred časom se je organizirala izjemna skupina umetnikov na področju oblikovanja, glasbe, filma, pisane besede, novinarjev, politikov, ki se je združila z namenom 'oživeti' knjigo Dnevnik Anne Frank. 73 vidnih posameznikov (umetnikov, politikov, športnikov...) je v sebi lastni interpretaciji prebralo večino zapisov iz knjige (<https://www.youtube.com/watch?v=6GkgWDHRAIA>).

Živa knjiga je primerna za slepe in slabovidne osebe zaradi podnapisov, kot taka bo knjiga primerna tudi za gluhe in naglušne gledalce.

Dnevnik Ane Frank vsekakor pusti svojstven pečat in prevzame z nedvoumnim sporočilom: UPANJE in SVOBODA. Slednjima smo 'bralci žive knjige' dodali še svoje: ZMOREMO.

Izjemen odziv tako sodelujočih kot tudi javnosti nas je spodbudil k zavezi, da se temu prvenču kmalu pridružijo še druge, za katere menimo, da bogatijo otroštvo in pri otrocih krepijo kritičnega duha, etično-moralne vrednote ter empatijo.

"Nočem živeti zaman kot večina ljudi. Želim biti koristna in prinašati zadovoljstvo vsem ljudem, tudi tistim, ki jih nisem nikoli srečala. Želim živeti tudi po smrti!" Anna Frank

RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI 2019-2030

Nacionalno strategijo je decembra 2019 sprejela Vlada RS, februarja 2021 pa je še imenovala Nacionalni svet za razvoj bralne pismenosti. V Mrežo za pismenost in bralno kulturo, ki je bila vzpostavljena v preteklih treh letih, je vključena tudi Mariborska knjižnica. Povezuje deležnike in partnerje ter strokovnjake, ki delujejo na področju pismenosti in bralne kulture. Zavezani so, da vzpostavijo sinergijo in dobro sodelovanje deležnikov z vseh ravni, ki v okviru svoje dejavnosti prispevajo k razvoju pismenosti in bralne kulture otrok, mladine in odraslih v Sloveniji. Z mrežo za spodbujanje pismenosti in bralne kulture v Sloveniji pomagamo med drugim krepiti tudi temelje za kakovost in prisotnost družinske pismenosti.

(Vir: <https://www.mb.sik.si/center-za-spodbujanje-bralne-pismenosti.html>)

AKTUALNO

OBETA SE PRENOVA PRAVOPIISA – BOMO PISALI Novo Mesto, Slovenska Vas?

Pravopisna komisija, ki deluje pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU, je na okrogli mizi drevi predstavila predlog prenove pravopisnih pravil, med drugim poglavja o pisanju velike začetnice. Se bo zdaj pisalo Novo Mesto, Slovenska Vas, Opatje Selo, Stari Trg, Štepanjsko Naselje...? Bomo poleg prometnih znakov morali zamenjati tudi osebne dokumente?

Če smo bili doslej navajeni, da besede mesto, vas, trg, selo, naselje in njihove izpeljanke v imenih krajev pišemo z malo začetnico, prenovljena pravopisna pravila obetajo, da bi poslej utegnili biti obratno. Pravila želimo poenostaviti, pravijo jezikoslovci, odpraviti želimo izjeme, ki so doslej veljale in pišočin pri rabi slovenskega jezika povzročale dodatne preglavice. Desetletja dolgo je veljalo, da se besede, kot sta gora in vrh, kadar nastopajo v imenu vzpetine, pišejo z malo začetnico (Podrta gora, Stari vrh), z veliko začetnico pa, kadar se rabijo v imenu naselja (Kranjska Gora, Črni Vrh nad Idrijo). Težava je nastopila pri državnem imenu Črna gora, ki je bilo brez posebne utemeljitve uvrščeno med nenaselbinska imena in se je zato pisalo z malo začetnico, kar je državo izenačilo z vzpetino.

"Pravopis je družbeni dogovor," pojasnjuje predsednica Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU izr. prof. dr. Helena Dobrovoljc, "tudi knjižni jezik ne more več biti monolitna tvorba, ustvarjena po občutku jezikovne avtoritete ali elite, prej je podoben prodni obali, ki jo oblikujejo najštevilnejši dejavniki." Ker si želijo, da bi bilo z novim pravopisom zadovoljnih kar največ uporabnikov slovenskega jezika in da bi jim kar najbolj služil pri lažšanju sporazumevanja, člani komisije svoje predloge dajejo v javno razpravo, ki bo na spletišču fran.si tekla do 15. aprila letos.

(Vir: <https://www.z4ur.com/novice/slovenija/obeta-se-prenova-pravopisa-bomo-pisali-novo-mesto-slovenska-vas.html>)

DAN ŽENA IN DAN MATER

8. marec je dan, ko se spomnimo na boj za ekonomsko, politično in družbeno enakopravnost žensk. V začetku so ga praznovali 19. marca, kar je predlagala nemška feministka in socialistka Clara Zetkin, rojena Eissner (1857-1933). Za enakopravnost žensk se je začela bojevati leta 1889, medtem ko je pobudo za dan, posvečen vsem ženskam, dala na Drugi mednarodni konferenci socialističnih žensk leta 1910. Prvič so ga praznovali leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem, takrat še na 19. marec. Tudi v Sloveniji so ga praznovali v Trbovljah. V državah sovjetskega bloka se je dan delovnih žena v komunizmu praznoval 8. marca, v zadnjih desetletjih pa se tudi v drugih državah uveljavlja praznovanje na 8. in ne več 19. marec.

Mednarodni dan žensk se 8. marca praznuje od leta 1917, saj so se na ta dan začeli protesti v Petrogradu (danes St. Petersburg), iz katerih je nastala komunistična oktobrska revolucija.

Tudi v Sloveniji so potekali boji za enakopravnost žensk, tako je že leta 1897 začel izhajati ženski časnik Slovenka, medtem ko je bilo prvo žensko društvo ustanovljeno leto kasneje. Pomembna je letnica 1906, ko je Marija Urbas kot prva Slovenka doktorirala, in sicer iz filozofije na graški univerzi. Po prvi svetovni vojni so se vse tri politične sile (liberalna, katoliška in socialdemokratska) zavzele za sprejem ženske volilne pravice. Leta 1921 Beograd odpravi splošno volilno pravico. Ženske dokončno dobijo volilno pravico, in s tem pričetek enakopravnosti leta 1945, ko je bila uzakonjena splošna volilna pravica. Leta 1974 je bilo v ustavo SFRJ zapisano določilo, da ima vsaka ženska svobodno odločanje o rojstvu otrok, tri leta kasneje pa je bila uzakonjena še pravica vsake ženske do umetne prekinitve nosečnosti zaradi drugih, ne le zdravstvenih razlogov. Leta 1989 je začel delovati prvi telefon v sili za pomoč ženskam in otrokom, ki so postali žrtev nasilja.

(Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_%C5%BEena)

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

Slovenci kot edini narod na svetu materinski dan praznujemo 25. marca, na isti dan kot Marijino oznanjenje, največ držav pa ga praznuje drugo nedeljo v maju. Materinski dan je bil po drugi svetovni vojni pri nas ukinjen zaradi dneva žena, danes pa praznujemo oba praznika.

Za najpomembnejšo mater in ženo slovenskega naroda vsekakor velja Neža Cankar, kateri je sin s svojimi deli postavil večni spomenik: "Moja mati je bila kmetiški otrok; rasla in dorasla je tako čisto in nedolžno kakor cvet na polju." Zavod Ivana Cankarja Vrhnika je ovekovečil spomin na oba v video prispevku, katerega si lahko ogledate na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=TxOccmLZiY>.

Pevci otroškega pevskega zbora so za materinski dan pripravili presenečenje za svoje mamice. V "mehurčkih" in ob upoštevanju priporočil NIJZ-ja so posneli pesmico Zvezdica v morju, otroškega skladatelja Janeza Bitenca. Snemanje posameznih skupin je trajalo več časa, vendar je učencem vlilo moči, da se bo kmalu morda pa lahko spet pelo. Res, da je to zaenkrat bil naš edini nastop, smo pa združili moči in se delno virtualno s pomočjo tehnologije povezali.

(Vir: <https://www.osams.si/2020/03/25/jedilni-list-za-danes/>)

Drugošolci pa so za mamice izdelali lične verižice, v pomladansko veselje pa so poleteli z glinenimi ptičicami.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

GREGORJEVO – SLOVENSKO VALENTINOVO

12. marca se ptički ženijo, ljudje pa pozdravljamo pomlad. Sicer naše ljudsko izročilo pozna več dni za ptičjo ženitev, med drugim vincencijevo, 22. januarja, vsem najbolj znano valentinovo, 14. februarja, in pa urbanovo, ki ga praznujemo 25. maja. Dan ptičje ženitve je bil povezan z daljšimi dnevi, ki so s seboj prinesli več dnevne svetlobe. Tako so lahko ljudje dlje časa opravljali dela pri naravni svetlobi in ne več samo ob sveči oziroma kasneje petrolejki, pravijo etnologi. Tako so v nekaterih obrtniških in delavskih krajih Gorenjske pred 2. svetovno vojno govorili,

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

da sv. Gregor luč v vodo vrže. Prav sv. Gregor je namreč tisti, po katerem je praznik dobil ime. Šlo je za svetnika Gregorja Velikega, ki je bil rojen okrog leta 540 v Rimu in je veljal za idealnega papeža in cerkvenega učitelja. Ko je veljal še star, julijanski koledar, je godoval na 21. marec, ki danes velja za prvi pomladni dan. Praznovanje njegovega godu pa se je z uvedbo gregorijanskega koledarja v 16. stoletju preneslo na 12. marec. Nekoč je veljalo, da se morajo dekleta na ta dan ozirati v nebo, kajti prva ptica, ki jo je dekle na ta dan videlo, je naznanjala, kakšnega moža bo dobila. Otroci so mislili, da se na ta dan ptički ne le ženijo, ampak tudi gostijo, zato so po drevju in grmičevju iskali pogače. Odrasli so jim tako ponekod začeli sčasoma tudi skrivati priboljške v grme, da so jih razveselili. Tisti, katerih delo je bilo vezano na sveče in petrolejke, pa so jih ta dan spustili po vodi, saj jih v naslednjih mesecih niso več potrebovali. Ta običaj je v nekaterih delih Slovenije živ še danes. (Vir: <https://siol.net/trendi/odnosi/to-so-zanimivi-obicaji-ki-veljajo-za-gregorjevo-462189>; https://www.kamnik.info/koledar_prireditev/spuscanje-gregorckov-na-ribniku-kriz/)

ZLATI STUDENEC NA RADIU MARIBOR

30. marca smo tik pred ponovnim zaprtjem šol v šolski knjižnici izvedli intervju za Radio Maribor na temo framskega Zlatega studenca.

Učiteljica Nataša Maver Šoba je izčrpno opisala, kako ta kulturno-zgodovinski spomenik vklapljam v učni načrt pri omembi Rimljanov na naših tleh, pomembnih arhitekturnih dosežkih in naravnih virih, od katerih je voda neprecenljiva dobrina, cenjena že v tistih davnih časih, pred 2000 leti. Učiteljica je izpostavila pomen šole in ozaveščenost učiteljev, da znajo (znamo) otrokom približati pomen pozabljenih zgodovinskih dosežkov, brez katerih tudi sodobnih ne bi bilo oz. ne bi imeli tako trdnega temelja in dokaza, da ni vse v tehnologiji, marveč v človeškem umu.

Prav iz tega razloga učenci sodelujejo v različnih projektih, ki se dotikajo naše zgodovine in pomembnih pomnikov. Tako v okviru projekta Pogum skupaj z občino izobražujemo mlade turistične vodnike, ki bodo turistom približali in opisali, kaj vse naš majhen kraj, in z njim celotna občina, ponuja. Raziskovalna naloga z naslovom Kjer so bili v jami

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Marec, 2021*

mlini sami pod okriljem Turistične zveze Slovenije Zlati studenec izpostavlja kot izjemen pomnik zgodovine. Do posebne veljave pa prihaja ta davna zamisel in 'zgradba' pri projektu Inovativna učna okolja 21. stoletja, kjer izviri pripada osrednje mesto.

Simona Napast je sodelovanje s šolo izpostavila v navezi s projektom društva Gremo naprej, katerega (nekdanja) gonilna sila, mag. Vinko Kurent, je v pozabljenem, zaraščenem izviri prepoznal velik potencial, ki bi z obuditvijo in oživitvijo pripomogel k promociji kraja in občine. Skupaj z zgodovinarko, dr. Vlasto Stavbar, sta zagnala kolesje zgodbe in jo udejanjila do te mere, da smo v navezi z različnimi ponudniki in društvi predstavitev lokacije uspešno predstavili tako v dokumentarni seriji Sledi, v kratkem dokumentarnem filmu o naši kulturni dediščini, obenem pa izvedli nekaj uspešnih prireditev, kot je bila npr. turistična sejemska prireditev Natour Alpe-Adria in sejem GASTexpo, na kateri smo prikazali podobo našega kraja z naravno-gospodarskimi danostmi in zgodovinskim orisom. Pri tem se je arhitekturni pomen Zlatega studenca zлил s kulinarično ponudbo, saj želimo prvotni pomen in namen izvira nadgraditi z življenjem in razmišljanjem Rimljanov, ki so nam zapustili bogato dediščino.

Osnovna šola Fram se v celotni koncept vklaplja s kulturnim programom, katerega pomemben del so legionarji Legije XIII, varuhi izvira Zlati studenec, in furinalke, plesalke boginje Furine, ki je imela nadzor nad izviri in podzemnimi vodami.

Vinko Kurent je svoje (v trenutnih razmerah nekoliko zastalo) delo predal nasledniku, Petru Založniku, verjamemo pa, da bomo to staro zgodbo, ki povezuje sodobnost, peljali ponovno naprej skupaj z lokalnimi pridelovalci in ljudmi, ki nam je mar. Sedanjost je namreč sad večstoletnega preoblikovanja skozi stoletja. Želimo, da nam s projektom uspe pokazati žlahtno patino našega majhnega kraja, hkrati pa mlade generacije osveščati o pomenu naravne in kulturne dediščine.

Izdaja OŠ Fram, Turnerjeva ulica 120, Fram

Urednice: Valentina Gselman, Simona Napast, Jelka Bojc

Zbral in uredil: uredniški odbor

Prispevke so pripravili: SIMONA NAPAST, JELKA BOJC, VALENTINA GSELMAN, VESNA LEŠNIK, ANDREJA ŠTAVBE, JASMINA PETELINŠEK, MATEJA KREGAR, TATJANA AJD KRAMPL, DORA OŽVALD

Fotografije prispevajo avtorji člankov in prispevkov, če ni navedeno drugače.